

SABADELLENCES

Semblança: Jordi Marmiñà i Valls.

Joan Cuscó i Aymamí

El nostre personatge és fill de la Manchester Catalana que així va batejar Sabadell el polític Víctor Balaguer de pas per la ciutat. Ho és de naixement i d'ofici, de vocació. Ell és un home de Sabadell que ha recorregut totes les parcel·les industrials tèxtils de la ciutat. Començà des del principi com cal fer les coses.

De ben jove va fir-se: "Vull proposar-me viure del "cordero"". I així ho féu. No gens fàcil. I d'aquells principis de quan entrà d'aprenent a Ca la Patoia, que així era coneguda l'empresa Brujas SA, de la mà del seu avi, recorda que el senyor Manuel Buxeda de Gari-Montllor digué a l'avi: "Jaume, si aquest noi s'assembla a vós, en farem un gran home, ja que heu estat el millor treballador de casa meva". I des d'aleshores e a les vuit del matí entrava a la fàbrica, al "cuarto del fil". Salari setmanal: quinze pessetes.

Era el primer esglaó de la indústria tèxtil amb els dies ascendint, ascendint. Passà per tot el procés industrial tèxtil que abasta una complexa formació. D'alumne i aprenent passà a professor. Ell pot vanar-se d'haver estat el continuador d'aquella tasca que va endegar Narcís Giralt el 1904: l'ensenyament de la teoria dels teixits. Quan Narcís Giralt va haver de deixar aquella tasca fou Lluís Mas, alumne distingit, el continuador fins la seva jubilació. Aleshores Jordi Marmiñà fou el continuador.

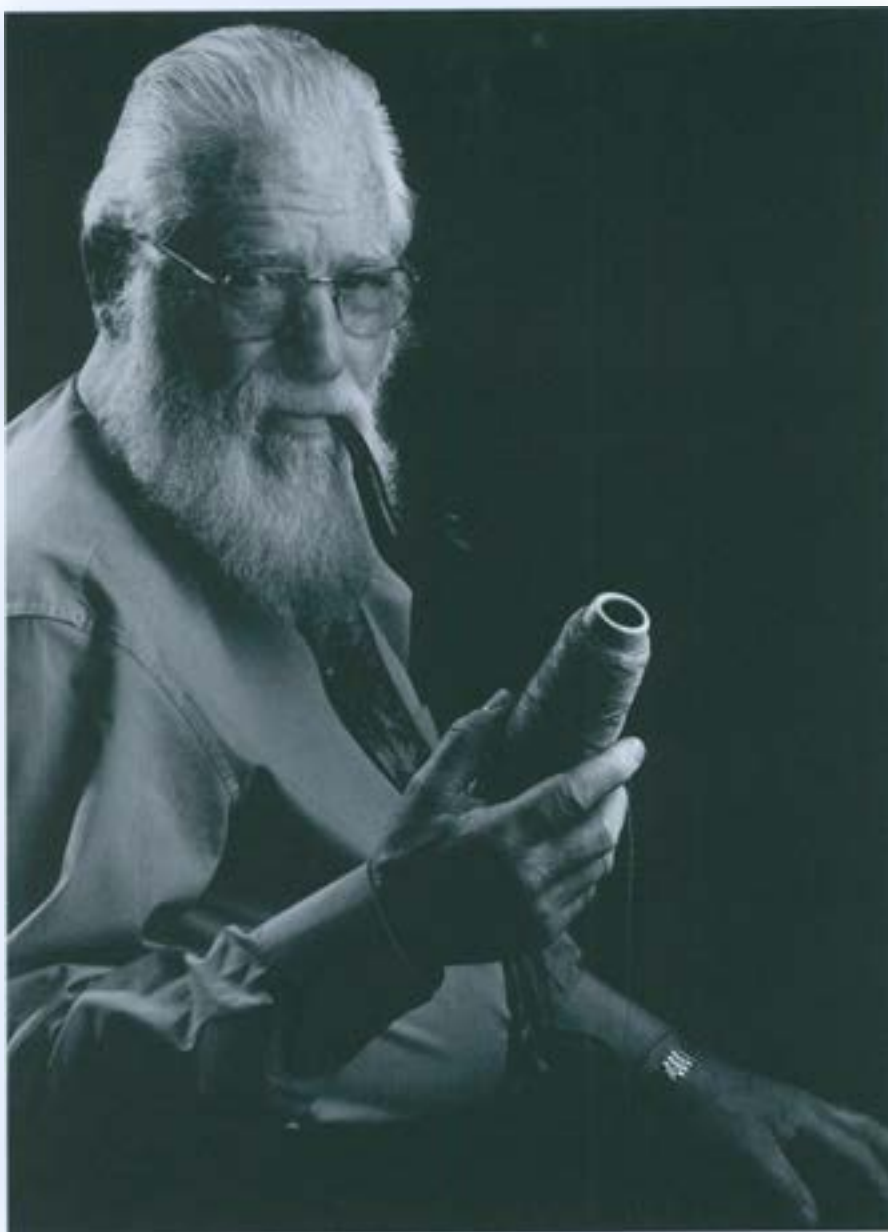

FOTO: FLORENCI RIAL

JAUME CODINA i PONT
ADMINISTRADOR DE FINQUES

Concepció, 25, 1r. - 08202 SABADELL
Tels. 93 726 03 45 - 93 727 33 01

**LANGUAGE
MARKET**

CENTRE D'IDIOMES

Passeig Plaça Major, 57 entresol
Tel. 93 72€ 50 38 • 08201 SABADELL

Escoda

**ALTA SASTRERIA
DE LUXE**

Plaça Sant Roc, 5
Tel. 93 725 59 29 - Sabadell

Cal recordar que Josep Ma. Marçet, alcalde, digué: "A Sabadell fan falta nois com tu: estudiosos i bons treballadors". Aquesta ha estat la divisa del nostre personatge.

Ha viscut tots els avatars que s'han succeït en al camp industrial tèxtil de la ciutat. Una indústria que ha seguit l'evolució del temps.

De tot aquest llarg procés Marmiñà n'ha estat un testimoni de primera fila. El seu curriculum vitae és per comptar i mai no acabar. Té tanta tela per explicar que no ens seria possible encabir-la en una entrevista. Podria escriure llarguíssimes pàgines de vivències i records que ha anat teixint i desteixint al llarg de la seva vida.

Ha escrit nombrosos articles sobre el tèxtil en el Diari de Sabadell. Ha donat conferències. Ha impartit lliçons a centenars d'alumnes. S'ha donat a mans plenes. Ell és una lliçó constant.

És un tipus transparent, lúcid. Obert, molt extravertit. No és pas d'aquells mestres avorrits. Tot al contrari; la seva dinàmica contagia. Arrela. Apropa. Enganxa. Ha viscut certament del "cordero" amb totes les conseqüències, que no són poques. Però ell ha continuat indomable, dreturer i sap cantar les quaranta allà on calgui davant de qui sigui. Ell té un rigorós mètode de fer la feina, primerament la fa ell mateix, oferint-la als altres sense obviar cap coma i posant els punts sobre les is...

Gasta picadura per a la pipa, i algun toscano. També gasta humor. De l'humor que s'escriu sense h... Ha practicat l'ús del cotxe d'en Ferran: unes vegades a peu i altres caminant... Però també ha estat un precoç ciclista. Va amb una moto-reta. Coneix tota mena de rodes: les que hem descrit i també aquelles que feien

more els embarrats; com les rodes dentades de les màquines tèxtils... És un professional de la pràctica i de la teoria. Coneix el "panyo".

Ell fou un dels ajudants del senyor Lluís Mas per teixir el dibuix en Jacquard del senyor Ferran Casablanques. El millor dibuix que ha sortit dels telers locals. En sortiren d'altres però cap millor respecta al citat. També per homenatjar el senyor Mas varen decidir un grup d'exalumnes fer-li un retrat. També cal explicar que li proposaren realitzar el quadre del Caudillo, després de les riuades de l'any 1963. Va haver-hi alguns contratemps.

El principal fou que no podien copiar-lo d'un original adequat. Els retrats que figuraven d'ell en tots els locals oficials no oferien facilitats per la manca d'ombres. Finalment s'arribà a teixir, però no resultà prou fidel. Ens ho explica ell mateix:

"Sortí un desastre, especialment els ulls, malgrat els "arreglos" que férem amb l'assessorament del senyor Mas... Penso que el president del Gremi de Fabricants -d'on havia sortit la idea- no s'atreuï a obsequiar al Caudillo amb el famós retrat..."

"Quan el senyor Mas entregà el seu retrat al senyor Ferran Casablanques -en Fernandet, que deia el senyor Mas- quedà tan satisfet de l'obra aconseguida que proposà al Senyor Mas fer un dinar amb tots els alumnes col·laboradors. Un diumenge al matí, el senyor Mas ens portà a Montjuïc, a visitar el Museu d'Art del Palau Nacional. Després anàrem a dinar a Miramar en un luxós restaurant. En aquella època, en què poc o molt passàvem gana, fou un dinar excel·lent. A l'entremès menjàrem

UNTE I EGTE
GALERIA D'ART

Pedregar, 10
Telèfon 93 726 51 22
08202 SABADELL

CIABARRO
ART

Rambla de Sabadell, 82 • SABADELL
Telèfon 93 726 57 85

GALERIA **ROVIRA**

Sant Pere, 22 • Tel. 93 726 19 59
SABADELL

tres o quatre coses que no sabíem què eren, però gustoses. El problema es presentà al senyor Mas a l'hora de pagar: no portava prou diners. Com a persona senzilla que era, no havia previst el cost en un lloc de luxe. Sort del seu gendre, en Joan Farell, que vingué a cercar-lo i ho solucionà. Si no, el senyor Mas a rentar plats..." Acaba dient.

D'anècdotes en té un farcell ple.

De la seva adolescència i joventut en recull en un original que presentà al Premi Pere Quart d'Humor i Sàtira el 1998. Me l'he llegit per conèixer més l'autor. S'hi narren vivències, records, trapelleres i bromes amb humor sa... Coses de gent jove, que diria l'avi Jaume, oi Jordi?...

Parlem de la transformació industrial que s'ha fet.

-I tant! -exclama-. Podríem fer un llibre sencer, un "totxo" explicant la transformació de la indústria tèxtil del 1960 fins el present, no únicament la part tecnològica, també la sociològica, implicada en la segona revolució industrial, de les màquines a l'automatització. Als anys 60 Sabadell era una fàbrica; cap sabadellenc podia dormir amb silenci. Les cases, les quadretes, les fàbriques, totes barrejades convivia una al costat de l'altra.

Recordem que a cada carrer s'hi sentia el soroll dels telers. Ara hi ha altres sorolls...

-Per a mi -explica- l'ensenyament es convertí en la segona vocació. La tasca de la indústria i les classes a l'Escola Industrial significaren durant 32 anys un esforç considerable en detriment de la nombrosa família; pràcticament no em veien perquè els dissabtes i diumenges solia preparar feina per la fàbrica o per l'escola. Les classes eren de 7 a 9 de la tarda, els alumnes arribaven cansats de treballar i malgrat el cansament, a diferència del jovent actual no calia motivar-los, estudiaven amb autèntica vocació".

Fa una evocació de l'antic teler en el qual es feren els darrers retrats.

Roman dipositat en un magatzem de l'Ajuntament esperant el futur Museu Tèxtil. Marmiñà afegeix:

-Com el senyor Mas pronosticà fa un munt d'anys que ningú teixiria mai més amb ell, ara sóc jo el que subscriu el mateix. La desídia per conservar les coses antigues a Sabadell és palesa.

En Jordi Marmiñà ha recuperat velles màquines del tèxtil, les ha posades en marxa i fa bo de veure aquella vella nau que ha sabut dotar-la de vida. De fet, per refer tot allò li ha costat suors. Tot respira el seu propi aire, aquest alè que ell ha posat a totes les coses que estima i valora. Cal dir que està avesat d'anar contracorrent, a superar obstacles de tota mena i tossut com és ha realitzat tot el que s'ha proposat. Ep! Tot no: li han fallat o negat algunes coses. I quan convé no se les calla, perquè no té peï a la llengua, ell barbat.

-Canviem la llançadora, Jordi. Parla'ns de la teva activitat docent al tèxtil -li proposo.

-Mira, l'ensenyament tèxtil a Sabadell des de l'inici de l'Escola Industrial el 1904 fins a l'any 1960, pràcticament fou idèntica. Cal esmentar també el Col·legi Mercantil, d'on sortiren excel·lents tècnics, alguns importants fabricants de la nostra ciutat. L'any 1985, davant la manca d'aprenents a la indústria, es formà l'Escola Tèxtil d'Arts i Oficis, amb horari nocturn, que venia a continuar la tasca de l'antiga Escola Industrial, així sí, adaptada a la demanda existent, amb cursos de Disseny Tèxtil, Tints i Acabats i Filatura. L'especialitat de filatura només durà 4 anys per manca d'alumnes. L'any 2000 s'acabaren els cursos d'especialitats i actualment només s'imparteixen cursets monogràfics.

Fa una pausa i segueix:

-El 1991 s'inaugurà l'Escola Superior de Disseny Tèxtil i de la Confecció. Aquesta escola avui fa una bona tasca. Els temps actuals no requereixen aprenents sinó especialistes. Aquells "nanos" que s'iniciaven a la indústria amb pocs coneixements i que de mica en mica s'integraven a llocs de més responsabilitat estudiant al vespre no tenen lloc on anar. És cosa dels canvis brutals, accelerats del temps.

I continua:

-Personalment als 45 anys de dedicar-me a temps parcial a l'ensenyament han omplert la meua vida; he disfrutat molt ensenyant i el dia 22 de gener d'enguany en rebre una placa de mans del president del Gremi de Fabricants en premi a ells, penso que s'ha acabat una època fecunda, i per descomptat, altres persones d'acord amb el temps, la continuaran.

El nostre personatge ha estat distingit amb premis per les seves tasques en pro del tèxtil. Citem-ne algunes: el 1985 i 1987 el de la mostra de teixits de Barcelona a les col·leccions més creatives en panyeria als mostraris Viladomat SA. El 1990 li fou concedida la medalla President Macià pel president Pujol per la tasca laboral i docent desenvolupada. El 1994 el 3r premi al Concurs de Monografies de l'Escola Industrial amb motiu dels seus 90 anys; el 1996 el premi "personatge" atorgat per la Jove Cambra de Sabadell...

Jordi Marmià segueix al peu del canó, vervigràcia: al peu del teler. Allà el trobareu cada dia a la nau dels antics Docks, on impartí les seves lliçons, avui sense alumnes... Però hi ha el mestre. De fet, és el seu Paradís...

PERFIL:

Posseeix una testa escultòrica.

Sap comptar les passades.

I tot ho quadricula -Amb prens i deixes.

Té bona peça al teler.

Sap ordir i tramar com el qui més.

El soroll dels telers no l'atabalen.

(Altres coses sí...)

QÜESTIONARI PROUST

-El principal tret del meu caràcter?

-La fidelitat

-La qualitat que prefereixo en un home?

-L'honradesa

-La qualitat que prefereixo en una dona?

-L'honradesa

-Allò que més m'estimo dels amics?

-La sinceritat

-El meu principal defecte?

-Un excés de tolerància

-La meua ocupació preferida?

-L'ensenyament tèxtil

-El meu somni de benestar?

-Gaudir de bona salut

-Quina fóra la meua pitjor desgràcia?

-Una malaltia llarga

-Què voldria ser?

-A la meua edat conservar-me fins a veure inaugurat el Museu de la Indústria Llanera a Sabadell*

-On desitjaria viure?

-Estic bé a casa

-Quin color prefereixo?

-El blau

-Quina flor prefereixo?

-La rosa

-Quin ocell prefereixo?

-El colom

-Els meus autors preferits en prosa?

-Josep Ma. Espinàs, Vázquez Montalbán

-Els meus autors preferits en vers?

-Camil Geis

-Els herois de ficció?

-Flash Gordon

-Les meves heroïnes de ficció?

-Cap

-Els meus compositors preferits?

-Lluís Llach

-Els pintors predilectes?

-Miró

-Els meus herois de la vida real?

-El meu avi

-Les meves heroïnes històriques?

-Cap

-Els noms que prefereixo?

-Jaume, Josep, Marina, Maria, Joan

-Què detesto més que res?

-L'estupidesa

-Quins caràcters històrics menyspreo més?

-Els 40 anys de dictadura franquista

-Quin fet militar admiro més?

-Ni un

-Quina reforma admiro més?

-La tecnològica actual

-Quins dons naturals voldria tenir?

-Molta més intel·ligència

-Com m'agradaria morir?

-Ràpid

-Fets que m'inspiren més indulgència?

-Les errades involuntàries

-El meu lema?

-La feina ben feta

-Com sóc o com em veig?

-Sóc un treballador del tèxtil i de l'ensenyament, he tingut 5 fills, he escrit un llibre (inèdit), he plantat arbres. I tinc moltes coses iniciades per acabar. Pot demanar-se més?

Elviero.
2001